

Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury

Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA) w Polsce jest wdrażany za pośrednictwem programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa. EFMRA będzie realizowany w latach 2021-2027.

Fundusz ten jest następcą Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego wdrażanego w latach 2014-2020.

EFMRA służy do wykorzystywania środków finansowych z budżetu UE w celu wspierania wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), zintegrowanej polityki morskiej międzynarodowych zobowiązań UE w dziedzinie zarządzania oceanami.

Fundusz zapewnia wsparcie finansowe na rzecz opracowywania innowacyjnych projektów, które mają na celu, aby zasoby wodne i morskie były wykorzystywane w sposób zrównoważony. Pomoże to w realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu – planu działania dotyczącego unijnej polityki ochrony środowiska i polityki klimatycznej.

Priorytety EFMRA:

1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych.
2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, a co za tym idzie – przyczynianie się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii.
3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych, która obejmuje tradycyjną i nowo powstającą działalność gospodarczą związaną z oceanami, morzami, wybrzeżami i wodami śródlądowymi, oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury.
4. Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynianie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi.

EFMRA wspomaga innowacyjne projekty, które przyczyniają się do zrównoważonej eksploatacji zasobów wodnych i morskich oraz zarządzania nimi.

Fundusz sprzyja przede wszystkim:

- zrównoważonej i niskoemisyjnej działalności połowowej;
- ochronie różnorodności biologicznej mórz i ekosystemów morskich;
- zaopatrzeniu europejskich konsumentów w zdrową żywność pochodzenia morskiego wysokiej jakości;
- zwiększaniu atrakcyjności społeczno-ekonomicznej sektora rybołówstwa i odmłodzeniu tego sektora, w szczególności w przypadku łódzowego rybołówstwa przybrzeżnego;

- rozwojowi zrównoważonej i konkurencyjnej akwakultury zwiększającej bezpieczeństwo żywnościowe;
- rozwojowi umiejętności i poprawie warunków pracy w sektorach rybołówstwa i akwakultury;
- gospodarczej i społecznej witalności społeczności nadbrzeżnych; innowacjom w ramach zrównoważonej niebieskiej gospodarki;
- ochronie na morzu, dzięki której morza są bezpieczne;
- współpracy międzynarodowej, dzięki której oceany będą zdrowe, bezpieczne i zarządzane w sposób zrównoważony.

O programie:

Program został przygotowany z myślą o kontynuacji wsparcia udzielanego sektorowi rybołówstwa w perspektywie finansowej Unii Europejskiej (UE), kiedy to środki z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) były wdrażane za pośrednictwem Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i Morze” (PO RYBY 2014–2020). Program na lata 2021-2027 został zatwierdzony 9 grudnia 2022 r., Decyzją Wykonawczą Komisji Europejskiej Nr C(2022)8957.

Źródło finansowania:

Budżet programu Fundusze Europejskie dla Rybołówstwa na lata 2021-2027 to ponad 3,1 mld zł, czyli blisko 732 mln euro.

Program jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury w stosunku: 70% (środki UE) i 30% (budżet państwa).

Wkład UE: około 2,2 mld zł

Wkład krajowy: ponad 943 mln zł

Instytucje:

Planuje się, że program będzie realizowany przez następujące instytucje:

- Instytucja Zarządzająca – minister właściwy ds. rybołówstwa;
- Instytucja Pośrednicząca – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- Instytucja Audytowa – szef Krajowej Administracji Skarbowej
- Organ otrzymujący płatności od KE – Ministerstwo Finansów

Za koordynację wdrażania funduszy europejskich w Polsce odpowiada MFiPR.

Główne cele:

- realizacja wspólnej polityki rybołówstwa, unijnej polityki morskiej oraz międzynarodowych zobowiązań Unii w dziedzinie zarządzania oceanami,
- promowanie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza,
- zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego dzięki dostawom produktów rybołówstwa i akwakultury,
- przyczynianie się do rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki, oraz
- zapewnienie zdrowego stanu, bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także przyczynianie się do zrównoważonego zarządzania nimi.

Zaplanowano realizację działań pogrupowanych w pięć priorytetów:

1. **Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych** – czyli wspieranie projektów ukierunkowanych na wzmocnienie działalności połowowej zrównoważonej pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym; ochronę i odbudowę wodnej różnorodności biologicznej i ekosystemów wodnych; zwiększenie efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO₂; propagowanie dostosowania zdolności połowowej do uprawnień do połowów; wspieranie systemu skutecznej kontroli i egzekwowania w zakresie rybołówstwa oraz pozyskiwania i gromadzenia wiarygodnych danych rybackich na potrzeby podejmowania decyzji w oparciu o wiedzę.
2. **Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury**, przyczyniające się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii – czyli wspieranie projektów ukierunkowanych na propagowanie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury, w szczególności zwiększanie konkurencyjności produkcji akwakultury przy zapewnieniu, aby działalność ta była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej; propagowanie wprowadzania do obrotu, jakości i wartości dodanej produktów rybołówstwa i akwakultury, a także przetwarzania tych produktów.
3. **Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury**, Środki z tego priorytetu będą realizowane na poprawę jakości życia (dobrostanu społecznego) i możliwości twórczego korzystania z dóbr cywilizacji, oświaty i kultury (dobrostan kulturowy) na terenach zależnych od rybactwa i akwakultury, takie jak operacje wspierające zróżnicowanie działalności podmiotów tradycyjnie związanych z rybactwem, projekty związane z rozwijaniem ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, budową izb pamięci i ścieżek edukacyjnych czy promowaniem dziedzictwa kulturowego związanego z rybactwem.
4. **Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynianie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów**, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi – czyli zapewnienie dofinansowania dla projektów przyczyniających się do Wzmocnienia zrównoważonego zarządzania morzami i oceanami poprzez propagowanie wiedzy o morzu, nadzoru morskiego lub współpracy straży przybrzeżnej.
5. **Pomoc Techniczna – czyli zapewnienie systemowego wsparcia administracyjnego** w realizacji programu.
Program jest skierowany m.in. do:
 - podmiotów prowadzących działalność w zakresie rybołówstwa morskiego, rybołówstwa śródlądowego, chowu i hodowli ryb, przetwarzania i obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury,
 - Rybackich Lokalnych Grup Działania,
 - organizacji rybackich, organizacji zrzeszających producentów akwakultury, organizacji producentów ryb, związków, stowarzyszeń fundacji i organizacji pożytku publicznego realizujących statutowe działania w zakresie rybactwa,
 - sektora nauki,
 - administracji.

